

Obs De Mienskip

Excellentieprofiel
Het eigenaarschap van leerlingen
bevorderen.

Juryrapport Excellente Scholen

Geldigheid predicaat:
1 juli 2023 tot 1 juli 2026

Datum vaststelling: 1 juli 2023

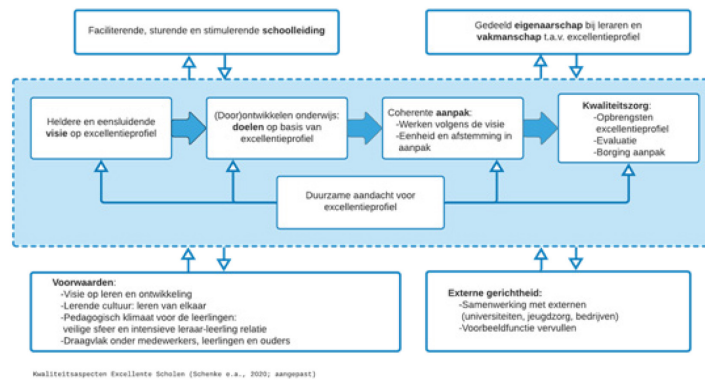
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Conclusie & samenvatting	4
3.	Het onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van de kwaliteitsaspecten	5
4.	Procedure	10

1. Inleiding

Introductie

Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de kwaliteitsaspecten uit het schema waar mogelijk in samenhang. Het zijn de volgende kwaliteitsaspecten zoals benoemd in het aanmeldingsformulier:

- het excellentieprofiel vanuit de visie op leren en ontwikkelen,
- (door-)ontwikkelen onderwijs,
- (coherente) aanpak,
- kwaliteitszorg (meetbare en merkbare resultaten, evaluatie en borging)
- externe gerichtheid en kennisdeling.

2. Conclusie & samenvatting

De jury is van oordeel dat Obs De Mienskip het predicaat Excellente School 2023-2026 voor primair onderwijs toekomt.

De jury is onder de indruk van de wijze waarop de school invulling geeft aan haar excellentieprofiel 'eigenaarschap'. De school operationaliseert het profiel en realiseert het via een goed uitgewerkte aanpak. Obs De Mienskip kan als voorbeeld dienen voor andere scholen.

Obs De Mienskip heeft een goed onderbouwde visie op haar excellentieprofiel "Het eigenaarschap van leerlingen bevorderen". Het profiel geeft leerlingen zelfinzicht en zelfvertrouwen. De school heeft jarenlange ervaring in het werken met leerroutes op 7 niveaus. Het excellentieprofiel is vanuit die ervaring doorontwikkeld. Om verder aan te sluiten bij de cognitieve vakken voor de leerling, heeft de school nu het begrip 'eigenaarschap' verder uitgewerkt en geoperationaliseerd in 4 vaardigheden:

- eigen doelen stellen
- zelfevaluatie
- zelfmonitoring
- zelfinstructie

De aanpak van de school laat zien hoe het werken aan deze 4 vaardigheden vorm krijgt. Door gebruik te maken van een *exit-ticket* beoordelen leerlingen zelf hun werk. Op een zogeheten groeikaart stellen ze voor zichzelf doelen. Bij de doelen zijn passende materialen aanwezig.

Aan de hand van vooraf geformuleerde succescriteria, het vullen van hun digitaal portfolio en het meedenken over het waarderend schoolrapport beoordelen leerlingen het eigen werk en maken zij hun leren zichtbaar. Hierin zit een goede opbouw van meer leerkracht- gestuurd naar meer leerling-gestuurd.

Het team is samen verantwoordelijk voor de evaluatie en borging van het profiel. Er is een "Borgingsdocument: eigenaarschap bevorderen".

De jury heeft veel waardering voor de uitwerking van het excellentieprofiel in dit document en ziet mogelijkheden hierin de te bereiken effecten verder te kwalificeren. Obs De Mienskip heeft andere scholen veel te bieden. De jury wil de school aanmoedigen haar kennis actief te blijven delen.

3. Bevindingen onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van de kwaliteitsaspecten

Achtergrondgegevens van de school

Sector	Primair onderwijs
Naam school	Obs De Mienskip
Brin	11BFJC1
Plaats	Buitenpost
Bestuur	ROOBOL

3.1 Een heldere en eensluidende visie op het excellentieprofiel

Obs De Mienskip heeft een heldere visie op het leren en ontwikkelen van haar leerlingen en daarmee op het excellentieprofiel. Door het eigenaarschap van de leerlingen te bevorderen werkt ze aan het zelfinzicht en het zelfvertrouwen van de leerlingen. Dit gebeurt vanuit de visie “Elk kind centraal”.

3.1.1 De school heeft een heldere visie op het excellentieprofiel dat relevant is voor haar leerlingen

De school maakt een bewuste keuze om met haar excellentieprofiel te werken aan het bevorderen van het eigenaarschap van leerlingen. Hiermee maakt de school leerlingen medeverantwoordelijk voor hun eigen leren. Ze wil daarmee bereiken dat leerlingen zich bewust zijn van wie ze zijn en van hun eigen kennen en kunnen. De school stimuleert leerlingen om hun toekomstige rol in de samenleving vol ambitie in te nemen. De school streeft ernaar het perspectief op de toekomstmogelijkheden voor leerlingen te verbreden en is daardoor relevant voor leerlingen in dit dorp.

De koers die de directie en het team hebben ingezet, is voortgekomen uit een jarenlange ervaring met het werken met leerroutes op 7 niveaus. Deze niveaus maken het mogelijk aan te sluiten bij de onderwijsbehoefte van de individuele leerling. De school ziet het werken op 7 niveaus als een middel om het doel – eigenaarschap – te bevorderen. In de doorontwikkeling van de school heeft ze met verschillende werkwijzen een sluitende aanpak geïmplementeerd. De leerlingen hebben hierdoor goed zicht op de eigen ontwikkeling en kunnen eigen keuzes maken. Dit stelt de leerkracht in staat de leerling ruimte te geven en aan te sluiten op de verschillende ontwikkelingsgebieden.

3.1.2 De school heeft een eensluidende visie op haar excellentieprofiel. Er is veel waardering voor het profiel

De jury heeft tijdens haar schoolbezoek gemerkt dat alle betrokkenen ‘dezelfde taal’ spreken. Tijdens gesprekken met directie, team, ouders en leerlingen blijkt dat ieder het profiel onderschrijft en het hoe en waarom van het profiel duidelijk voor ogen heeft. De term ‘eigenaarschap’ is hier bepaald geen containerbegrip: het is helder uitgewerkt en de werkwijze is inzichtelijk gevisualiseerd op borden in de teamkamer.

Ouders en leerlingen hebben veel waardering voor het excellentieprofiel. De leerlingen kunnen goed verwoorden hoe ze zelf omgaan met het eigenaarschap en op welke momenten dit aan de orde is. Leerlingen kunnen hun eigen talenten aangeven en vertellen hoe hier aandacht voor is in de groep. Ze waarderen het werken op maat en geven expliciet aan dat humor ook een plek heeft op de school. Een aantal ouders heeft bewust voor De Mienskip gekozen vanwege haar onderwijsvisie. Ouders zien een actieve school waarin veel gebeurt. Ze worden nauw betrokken bij de ontwikkeling van hun kind(eren) via onder meer driehoeksgesprekken. Door het digitaal portfolio krijgen ouders de mogelijkheid thuis in te spelen op wat er is geleerd en kunnen zij zelf een reactie toevoegen. De ouders waarderen de manier waarop de leerlingen met elkaar omgaan en elkaar helpen met leren en ontwikkelen.

3.2 Het doorontwikkelen van het onderwijs en de doelen van de school

De school heeft een planmatige aanpak in haar doorontwikkeling en heeft duidelijk voor ogen waar ze de ontwikkelingen op richt: leerlingen inzicht geven in het eigen leerproces en ze er zelf medeverantwoordelijk voor maken, met daarbij de nodige hulp of uitdaging. De doelen die de school wil bereiken, zowel op leerling- als op leerkrachtniveau, zijn concreet omschreven in termen van de te bereiken vaardigheden.

3.2.1. Van het werken met leerroutes op 7 niveaus naar het bevorderen van het eigenaarschap van de leerlingen

De school heeft veel ervaring met het werken met leerroutes op 7 niveaus. De leerroutes zijn passend voor alle leerlingen: van leerlingen met een onderwijsperspectiefplan tot en met de leerroute voor de hoogbegaafde leerling. De school past de werkwijze toe bij de cognitieve vakken (rekenen, taal, lezen, begrijpend lezen en spelling). Deze werkwijze geeft de leerling de mogelijkheid een eigen leerroute te bepalen.

Het team van Obs De Mienskip geeft enthousiast aan waar de afgelopen periode aan is gewerkt en welke ontwikkelingen er zijn geweest; bijvoorbeeld aandacht voor de talenten van leerlingen en het invoeren van formatief leren.

Eén van de leerkrachten doet hiervoor een opleiding en ook onderzoek naar . De leerkrachten staan open voor verdere ontwikkelingen en zien dit als onderdeel van hun professionaliteit. De ontwikkelingen krijgen stapsgewijs vorm door een goede onderbouwing en een schoolcultuur van 'open deuren' en samenwerken.

De leerkrachten geven aan dat ze gezamenlijk eigenaar zijn van deze doorontwikkeling. Het team heeft met elkaar "gepuzzeld" hoe zij invulling geeft aan het begrip 'eigenaarschap'. De jury waardeert dat de directie en het team eigenaarschap hebben geconcretiseerd in 4 vaardigheden die het concept inhoud geven. De vaardigheden zijn: eigen doelen stellen, zelfevaluatie, zelfmonitoring en zelfinstructie.

3.2.2 Wat wil de school bereiken met het bevorderen van het eigenaarschap?

Door het begrip eigenaarschap te operationaliseren in 4 vaardigheden is het voor de school mogelijk te toetsen of ze voldoet aan de verwachtingen. Het team geeft aan wat men wil bereiken wanneer een leerling in groep 8 de school verlaat. Het team stelt dat leerlingen die de school in groep 8 verlaten, in staat moeten zijn om te vertellen waar zij trots op zijn, welke talenten zij hebben, en uit kunnen leggen hoe de ontwikkeling is gegaan en wat daarvoor is gedaan. De driehoeksgesprekken geven de mogelijkheid dit te controleren.

Ook zijn doelen opgesteld die betrekking hebben op de leerkrachtvaardigheden en doelen die tijdens lesbezoeken aan de orde komen. Deze doelen richten zich op de 4 vastgestelde vaardigheden, en in hoeverre de leerkracht deze in de interacties met de leerlingen

ondersteunt. De school scoort bij het tevredenheidsonderzoek een 8,2 op de vragen die expliciet betrekking hebben op de lessen en het geven van instructie.

3.3 De aanpak van het excellentieprofiel

De aanpak van Obs De Mienskip laat zien hoe het eigenaarschap van de leerlingen – door gebruik te maken van verschillende werkwijzen en hulpmiddelen – concreet vorm krijgt in de dagelijkse onderwijspraktijk. Het schoolteam heeft veel hiervan zelf ontwikkeld.

3.3.1 *Eigenaarschap: van leerkracht-gestuurd naar leerling-gestuurd*

Leerlingen verantwoordelijk maken voor hun eigen leerproces gaat in stappen. De school heeft in een matrix duidelijk uitgewerkt wat van leerlingen in welke groep wordt verwacht en welke werkwijzen en hulpmiddelen daarbij passen. Door de groepen heen gaat het van meer leerkracht-gestuurd naar leerling-gestuurd. Vanaf groep 5/6 krijgen leerlingen steeds meer verantwoordelijkheid. Vanaf dan vullen zij het digitaal portfolio en helpen bij het opstellen van het waarderend schoolrapport.

Het formatief handelen door de leerkrachten ondersteunt het zelf verantwoordelijk zijn van de leerlingen. Doordat leerkrachten expliciet het leerdoel van een les en de criteria waaraan het werk moet voldoen benoemen, en tussentijds feedback geven, worden leerlingen gestimuleerd zelf leerdoelen te stellen. Dit nadat ze zelf hun werk hebben beoordeeld. Obs De Mienskip wil het formatief handelen verder implementeren.

3.3.2 *De school gebruikt veel tools om het eigenaarschap te bevorderen*

Bij de doorontwikkeling van het excellentieprofiel en de concretisering hiervan in 4 vaardigheden (eigen doelen stellen, zelfevaluatie, zelfmonitoring en zelfinstructie) hebben de directie en het team een aantal werkwijzen en hulpmiddelen ontwikkeld. Deze maken het de leerling mogelijk de vaardigheden te oefenen en eigen te maken. Ook geeft het de leerkracht informatie over het leerproces van de individuele leerling.

Voor het vak rekenen heeft de school haar nieuwe werkwijze volledig geïmplementeerd. Belangrijke hulpmiddelen voor de leerlingen in groep 7 en 8 zijn de digitale exit-ticket en de 'groeikaart'. Na elke bloktoets rekenen bepalen leerlingen zelf of ze de stof beheersen en zelfstandig verder kunnen, of dat extra instructie nodig is. Er zijn controlesommen om te zien of de leerling de stof inderdaad beheerst. Een verkeerde inschatting van de leerling is een goed moment voor de leerkracht om een gesprek aan te gaan. De leerling kan naar aanleiding van de resultaten op de exit-ticket zelf een leerdoel bepalen op de 'groeikaart' en daarvoor in de 'groeikast' de bijbehorende materialen zoeken. De leerkracht volgt dit proces en houdt daarbij zicht op het leren van de leerling.

Bij verschillende opdrachten werken de leerlingen met Single point rubrics. In de groep bespreken zij de succescriteria waaraan een opdracht moet voldoen. Na afloop bepaalt de leerling of aan die criteria is voldaan. Ook beoordeelt een medeleerling met behulp van deze criteria het werk. Leerkrachten merken dat de leerlingen soms zelfs strengere eisen stellen aan hun werk dan aanvankelijk gedacht. Vaardigheden zoals analyseren, argumenteren en redeneren komen bij deze rubrics eveneens aan de orde.

Leerlingen hebben een digitaal portfolio waar zelfmonitoring, als een van de 4 genoemde vaardigheden, aan bod komt. Leerkrachten en leerlingen kunnen in de portfolio resultaten uploaden. Hiermee maken leerlingen hun leren zichtbaar en daarmee hun ontwikkeling. Ook geeft dit ouders inzicht in het leren en de ontwikkeling van hun kind.

Tijdens het schooljaar heeft 3 keer een driehoeksgesprek plaats met de leerling en de ouders. Hierin komen de ambities en de resultaten van de leerling aan bod. Deze gesprekken worden

goed voorbereid door middel van een voorbereidingsformulier, waarop ouders en leerlingen kunnen aangeven wat zij willen bespreken. Leerlingen kunnen aangeven hoe zij zich verder willen ontwikkelen, wat daarvoor nodig is, en welke hulp ze willen ontvangen. Ook het waarderend schoolrapport wordt tijdens het gesprek besproken. De resultaten van de kernvakken, maar ook de affectieve ontwikkeling en de executieve functies van de leerling maken deel uit van dit waarderend schoolrapport. Vanaf groep 5 hebben leerlingen inbreng bij het opstellen van het schoolrapport.

3.3.3 De talenten van de leerlingen worden gestimuleerd

Eén van de doorontwikkelingen van de school is de aandacht voor de verschillende talenten van de leerlingen. De school zet hier het talentenoverzicht van Dewulf in, dat in alle groepen aan de orde komt. Een talent geeft aan waar de interesse van een leerling ligt en waar zij energie van krijgen. Leerlingen kunnen zich opgeven voor een geplande activiteit en schrijven daarvoor een motivatie. Naar aanleiding daarvan kan een leerling deelnemen aan een bepaalde activiteit. Beeldorganisator, oftewel de 'mooimaker', is een van de talenten. Tijdens de rondgang door de school hebben wij het werk van de 'mooimakers' gezien in de aankleding van de school op Valentijnsdag. De talenten worden in de 'talentgesprekken' besproken. In het klaslokaal zijn de talenten zichtbaar gemaakt door de 'Talentenboom' en het 'Talent van de week': een foto van een leerling met daarbij de talenten die ook door medeleerlingen aan hem of haar worden toegeschreven. Een ander voorbeeld is de 'Verteldoos'. Leerlingen in de onderbouw vullen de Verteldoos thuis met voorwerpen. In het kringgesprek vertelt de leerling over zichzelf aan de hand van de gekozen voorwerpen en kunnen de andere leerlingen vragen stellen.

De school gebruikt de methode Breinhelden om de executieve functies te oefenen. Ook deze methode speelt in op waar leerlingen sterk in zijn of wat ze juist nog moeten oefenen. Leerlingen konden de omschrijving van de verschillende executieve functies goed benoemen. Daarmee gaven ze aan inzicht te hebben in hun eigen functioneren. Leerlingen zeiden bijvoorbeeld: "Je leert specifiek kijken naar wat je kunt. Spiegelkracht is reflecteren hoe het ging en of ik er extra aan wil werken" en "Bij gevoelskracht hoort het omgaan met ruzie". De brein krachten van de leerling zijn onderdeel van het waarderend schoolrapport.

3.4 De kwaliteitszorg van de school

Obs De Mienskip evalueert haar excellentieprofiel en de resultaten ervan op een valide wijze. Dit gebeurt op leerling- en schoolniveau. Directie en team realiseren een professionele kwaliteitscultuur in de borging van het profiel.

3.4.1. De school evalueert haar werkwijze en resultaten op verschillende wijze

Obs De Mienskip heeft een enthousiast team dat is gericht op het steeds verder uitbouwen van haar excellentieprofiel. En daarmee ook op het bevorderen van het eigenaarschap van haar leerlingen. Het team en de directie zien de resultaten hiervan terug in de motivatie van de leerlingen om te leren en in het zelfinzicht dat leerlingen laten zien in de driehoeksgesprekken. Tijdens het schoolbezoek heeft de jury dit waargenomen in de gesprekken met de leerlingen.

Het kwaliteitsteam bestaat uit de directie, intern begeleider en de taal-, reken-, en talentcoördinatoren.

Het kwaliteitsteam richt zich vooral op de 4 vaardigheden (eigen doelen stellen, zelfevaluatie, zelfmonitoring, zelfinstructie) waarmee het begrip 'eigenaarschap' is geoperationaliseerd.

Voor het handelen van de leerkrachten heeft de school een eigen norm vastgesteld en in 5

niveaus beschreven. Tijdens een lesbezoek kijkt een collega in hoeverre de leerkracht deze 4 vaardigheden bij de leerlingen stimuleert. Dit wordt op schoolniveau in kaart gebracht en geëvalueerd.

De school heeft een aantal werkgroepen die verantwoordelijk zijn voor een bepaald onderdeel. Vanuit deze werkgroepen is terugkoppeling naar de werkgroep 'eigenaarschap'. De directie overlegt met de voorzitters van de verschillende werkgroepen. Deze werkwijze resulteert in een jaarplan waarin alle leerkrachten inbreng hebben.

3.4.2 De borging van het excellentieprofiel heeft alle aandacht

In het 'Borgingsdocument: eigenaarschap bevorderen' heeft het team uitgebreid beschreven wat hun visie is op eigenaarschap. Hierin staat welke vaardigheden daarbij worden bevorderd en hoe de leerkrachten dit in praktijk brengen in de 3 bouwen. De jury stelt zich voor dat de school de effecten gaat kwalificeren die zij op leerlingenniveau binnen de 4 vaardigheden wil halen. Hierdoor kan de school nog meer richting geven aan de gewenste effecten van het profiel. Ook geeft het borgingsdocument handvatten voor een meer expliciete evaluatie en borging van het excellentieprofiel. Een goede aanzet hiervoor is het theoretische gedeelte van het borgingsdocument.

Startende leerkrachten maken gebruik van een on-boarding-programma van het overkoepelende schoolbestuur en van de school zelf. Leerkrachten geven aan dat zij goed meegenomen zijn bij het starten op deze school. Daarbij is het werken met leerroutes op 7 niveaus de eerste stap. Leerkrachten krijgen een maatje om zich de volgende stappen eigen te maken. Bij voorkeur is het maatje een collega van een parallelle groep.

De school is in staat een grote mate van continuïteit in het team te realiseren en daarmee in duurzaamheid van het excellentieprofiel. Door haar formatie is ruimte om zelf vervanging bij ziekte te regelen. Een aantal onderwijsassistenten die werkzaam zijn op De Mienskip hebben de pabo-opleiding gedaan en kunnen een groep overnemen.

3.5 Externe gerichtheid en kennisdeling

Obs De Mienskip heeft andere scholen veel te bieden; vooral het goed uitgewerkte begrip eigenaarschap en de daarbij behorende aanpak. De school deelt actief haar kennis via verschillende informatiekanalen.

3.5.1 De school heeft goede externe contacten

Obs De Mienskip ontvangt andere scholen die zich laten informeren over de werkwijze van de school. Het werken met de leerroutes op 7 niveaus heeft daarbij aanvankelijk vooropgestaan. De uitwerking van het begrip eigenaarschap en de aanpak die de school hanteert, is zeer de moeite waard om te delen. De school is een Opleidingsschool en heeft daardoor ook de mogelijkheid veel toekomstige leerkrachten kennis te laten maken met het concept.

De school heeft goede contacten met de scholen voor voortgezet onderwijs, bijvoorbeeld over de executieve functies van leerlingen. Het voortgezet onderwijs ervaart dat de planvaardigheden van de schoolverlaters van De Mienskip goed zijn te noemen. Er is een bovenscholse overleg primair onderwijs - voortgezet onderwijs.

De jury moedigt de school aan zich in te blijven zetten om haar kennis te delen met andere scholen.

4. Procedure

Obs De Mienskip heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen schooljaar 2023-2026. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode

Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Controle door inspectie

Na de sluiting van de aanmeldingsperiode controleert de inspectie of uw school over de waardering Goed beschikt en of er geen recente contra-indicaties zijn.

Fase 3 Voorbereidingsgesprek met de jury

De jury gaat in gesprek met de school over haar excellentieprofiel. De school verheldert onduidelijkheden, gaat in op vragen op het gebied van verantwoording, legt accenten en geeft aan wat er bij het bezoek aan de school te verwachten valt.

Fase 4 Jurybezoek

Twee leden van de onafhankelijke jury bezoeken uw school. Zij waarderen het excellentieprofiel mede aan de hand van de herkenbaarheid van het verhaal van de school in de onderwijspraktijk. Bovendien kijken ze naar de eenheid in de kwaliteit en de gedragenheid van het profiel op alle niveaus van de school, van bestuur tot leerling.

Fase 5 Rapportage en beoordeling

Na elk jurybezoek stelt de jury een rapport op. De jury geeft hierin haar bevindingen weer per onderdeel van het jurybezoek. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat

Het predicaat is geldig van 1 juli 2023 tot 1 juli 2026. De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

